

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

ТРЕБИК Людмила Петрівна

УДК 35.088.6:004:353

**ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ РЕГІОНУ:
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ**

25.00.03 – державна служба

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

КИЇВ – 2016

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національній академії державного управління при Президентові України.

Науковий керівник – доктор наук з державного управління, професор, заслужений юрист України
ОЛУЙКО Віталій Миколайович,
Хмельницьке обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України, голова.

Офіційні опоненти: доктор наук з державного управління, професор
ЛИПОВСЬКА Наталія Анатоліївна,
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування;

кандидат наук з державного управління
АРТЕМЕНКО Наталія Федорівна,
Науково-методичний центр кадрової політики Міністерства оборони України, науковий співробітник відділу науково-методичного забезпечення (проведення кадрової політики).

Захист відбудеться *29 листопада 2016 року о 12 годині* на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.810.01 Національної академії державного управління при Президентові України за адресою: 03680, м. Київ, вул. Ежена Потьє, 20, к. 212.

Із дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національної академії державного управління при Президентові України (03680, м. Київ, вул. Ежена Потьє, 20).

Автореферат розісланий *28 жовтня 2016 року*.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Л.А.Гаєвська

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні стратегічні напрями розвитку України вимагають становлення корпусу висококваліфікованих кадрів управління, зобов'язаних стати носіями найновіших знань і технологій. У цьому контексті пріоритетності набуває проблема професіоналізації управлінських кадрів регіону в контексті підвищення їхньої кваліфікації. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації управлінських кадрів нині являє собою інноваційне зрушення, спрямоване на забезпечення їм швидкого доступу до сучасних знань, умінь, навичок, здатних суттєво підвищувати рівень їхнього професіоналізму та ефективно й дієво впливати на здійснення ними управлінської діяльності на користь громади, регіону, держави.

Актуальність комплексного дослідження сфери підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону зумовлена також схваленням Указом Президента України в січні 2015 року Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”, де пріоритетним напрямом визначено створення ефективної, прозорої, відкритої та гнучкої структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (е-урядування), яка здатна виробляти і реалізовувати цілісну державну політику, спрямовану на суспільний сталий розвиток та адекватне реагування на внутрішні й зовнішні виклики.

Ще одним аргументом на користь актуальності дослідження є низка положень у Законі України “Про державну службу” від 10 грудня 2015 року, а саме: згідно з п. 12 ст. 8 державний службовець зобов'язаний постійно підвищувати рівень своєї професійної компетентності та вдосконалювати організацію службової діяльності, а в ст. 48 і 49 цього Закону зазначено не тільки про підвищення рівня професійної компетентності державних службовців, а й про індивідуальну програму підвищення рівня професійної компетентності державного службовця.

Пріоритетне бажання України ввійти до системи європейської співдружності розвинених демократій, яким притаманні високі показники та індикатори розвитку інформаційного суспільства: індекси технологічної готовності, мережевої готовності, використання урядом інформаційно-комунікаційних технологій тощо, зумовлює необхідність удосконалення системи підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Згідно зі Стратегією розвитку інформаційного суспільства в Україні, затвердженою в травні 2013 року, індекс “частка адміністративних послуг в електронному вигляді” має піднятися з 10% (2013) до 50% (2020), індекс “використання урядом інформаційно-комунікаційних технологій” – із 73-го місця (2013) на 55-те місце (2020). Таких показників можливо досягнути, якщо управлінські кадри регіону будуть на високому рівні володіти інформаційно-комунікаційними технологіями.

Теоретико-методологічне підґрунтя дисертаційної роботи складають наукові розробки вітчизняних і зарубіжних учених з актуальних проблем організації та здійснення підвищення кваліфікації управлінських кадрів.

Концептуальні основи підвищення кваліфікації державних службовців та осіб місцевого самоврядування досліджували такі науковці, як: В.І.Абрамов, В.Б.Авер'янов, Н.Ф.Артеменко, В.Д.Бакуменко, М.М.Білинська, Т.Е.Василевська, Н.Т.Гончарук, В.А.Гошовська, С.Д.Дубенко, В.М.Князев, Ю.В.Ковбасюк, В.С.Куйбіда, Н.А.Липовська, А.Ф.Мельников, Н.Р.Нижник, О.Ю.Оболенський, В.М.Олуйко, Т.І.Пахомова, Л.А.Пашко, А.П.Рачинський, С.М.Серьогін, В.М.Сороко, Ю.П.Сурмін, С.О.Телешун, С.К.Хаджирадева та ін.

Загальнотеоретичні аспекти інформації та її вплив на сучасний розвиток суспільних відносин розглянуто в працях зарубіжних науковців: В.Афанасьєва, З.Баумана, Д.Белла, Л.Бріллоєна, Н.Вінера, Б.Гейтса, Дж.Мартіна та ін.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації кадрів управління певною мірою залишалося поза увагою науковців. Як правило, вітчизняними дослідниками висвітлювалися лише окремі питання підвищення кваліфікації управлінських кадрів органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Це стосується передусім наукових досліджень Р.В.Войтович, В.А.Грабовського, Н.В.Грицяк, В.М.Дрешпака, Л.В.Жабенко, В.Л.Журавського, У.С.Мустафаєвої, А.І.Семенченка, С.Г.Соловійова, Т.В.Федорів та ін.

Проте, незважаючи на широкий спектр досліджуваних проблем та не применшуючи значущості внеску названих учених, теоретичні й практичні аспекти підвищення кваліфікації керівних кадрів регіону з використання інформаційно-комунікаційних технологій потребують окремого наукового дослідження, що і зумовило вибір теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження проводилось у межах комплексного наукового проекту Національної академії державного управління при Президентіві України “Державне управління та місцеве самоврядування” і пов'язане з науково-дослідними роботами за темами: “Кадрова політика в системі державної служби на сучасному етапі державотворення України” (ДР № 0111U000145); “Публічне управління: системність і інституціональність” (ДР № 0113U002449); “Прийняття рішень та їх реалізація у публічному управлінні” (ДР № 0114U002863), у рамках яких досліджено питання ролі дистанційного навчання в підвищенні кваліфікації управлінських кадрів регіону, визначено критерії формування інформаційної компетентності державного службовця.

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону та визначенні на цій основі пріоритетних напрямів розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення їхньої кваліфікації.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких *завдань*:

– установити стан розробки проблеми підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону засобами інформаційно-комунікаційних технологій, проаналізувавши вітчизняну та зарубіжну наукову літературу, нормативно-правові документи з теми дослідження;

- конкретизувати понятійно-категоріальний апарат дослідження та запропонувати авторські визначення основних понять;
- розробити інформаційно-комунікаційну модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону;
- визначити критерії формування та оцінювання рівня розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону та на їх основі виділити рівні розвитку зазначеної компетентності;
- розробити структурно-функціональну схему процесу формування гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону та визначити критерії оцінювання її сформованості;
- визначити пріоритетні напрями розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Об'єкт дослідження – система підвищення кваліфікації управлінських кадрів в Україні.

Предмет дослідження – інформаційно-комунікаційна складова підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Методи дослідження. Для реалізації мети та вирішення завдань дисертаційного дослідження було використано комплекс взаємопов'язаних наукових методів, зокрема:

- системний аналіз застосовано для узагальнення та систематизації наукових підходів до підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіонального рівня; визначення й уточнення сутності та формулювання авторських визначень основних понять дослідження; обґрунтування необхідності визнання підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону з використанням інформаційно-комунікаційних технологій інноваційною навчальною діяльністю за умови обов'язкової наявності в ній низки послідовних та взаємопов'язаних компонентів;
- структурно-функціональний – для виявлення складових і розкриття сутності та особливостей функціонування інформаційно-комунікаційних компонентів підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону шляхом обґрунтування його інформаційно-комунікаційної моделі;
- діалектичний – для розгляду системи підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону в її розвитку й взаємозв'язках із суспільними явищами та процесами;
- компаративний аналіз – для зіставлення вітчизняних і зарубіжних наукових праць, нормативно-правових документів, статистичних даних, навчальних програм підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, результатів соціологічних досліджень експертних оцінок провідних аналітичних центрів і науково-дослідних організацій;
- анкетування й глибинне інтерв'ю – для емпіричного підтвердження авторських теоретичних викладок щодо значущості компетентнісного підходу;
- моделювання – для розробки структурно-функціональної схеми формування гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону

та обґрунтування необхідності її запровадження в навчальний процес підвищення їхньої кваліфікації;

– систематизації, узагальнення, прогнозування отриманих результатів – для виділення взаємопов'язаних і послідовних рівнів розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону та обґрунтування обов'язковості її діагностування.

Застосування цих методів дослідження гарантувало достовірність й об'єктивність отриманих результатів, сприяло досягненню поставленої мети та вирішенню зазначених завдань.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону та визначенні на цій основі пріоритетних напрямів розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення їхньої кваліфікації. Зокрема, у дисертації:

уперше:

– теоретично обґрунтовано інформаційно-комунікаційну модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону як прогресивного навчального середовища для вдосконалення їхнього професіоналізму, у результаті чого визначено основні складові організації та здійснення дистанційного формату підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, серед яких до базових віднесено: організаційно-управлінську, технологічну, навчально-методичну, педагогічну;

– визначено та обґрунтовано змістові модулі процесу формування гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону під час підвищення їхньої кваліфікації, зокрема: функціонально-цільовий (відбувається активізація індивідуального характеру управлінської діяльності на регіональному рівні, конкретизується мета, завдання, принципи процесу формування гуманітарно-технологічної культури лідера-управлінця регіонального рівня); цілісно-інтегративний (забезпечується єдність емоційно-вольового та діяльнісно-творчого компонентів); технологічний (передбачається модульне навчання, практико орієнтований зміст навчальних дисциплін управлінського характеру); процесуально-методологічний (визначаються теоретико-методологічні підходи до процесу формування гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону); особистісно-професійний (проводиться детальний аналіз якісних характеристик кожної особи щодо її здатності й професійної готовності до формування та подальшого розвитку гуманітарно-технологічної культури);

удосконалено:

– понятійно-категоріальний апарат дослідження шляхом конкретизації змісту та формулювання авторських визначень таких понять, як: “управлінські кадри регіону”, “інформаційно-комунікаційна модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону”, “інформаційно-технологічна компетентність управлінських кадрів регіону”, “гуманітарно-технологічна культура управлінських кадрів регіону”;

– теоретичні підходи до розуміння сутності дистанційної освіти управлінських кадрів регіону, призначенням якої є здобуття та вдосконалення професійних знань, набуття та розвиток умінь і навичок через функціонування нових навчальних методик, технологій із використанням інформаційно-комунікаційних ресурсів як сучасних засобів навчання та характеристик технологій дистанційного навчання, що застосовуються в процесі підвищення кваліфікації керівних кадрів регіону (завершеність змістових блоків; інтеграція видів і форм навчання на основі інформаційно-комунікаційних технологій; зміна ролі викладача-тьютора з інформаційно-контролюючої на консультативно-координуючу функцію);

– наукові підходи, зокрема: підхід до розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону, що зумовило виокремлення рівнів розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону: початковий (інтуїтивний), достатній (нормативний), високий (творчий); визначено критерії формування й оцінювання цих рівнів: морально-цільовий, когнітивний, професійно-діяльнісний, рефлексивний; підхід до обґрунтування важливості підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, зокрема доведено існування доданої цінності інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону та виділено її складові;

набули подальшого розвитку:

– основні принципи навчального інформаційно-комунікаційного процесу підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону (якості, саморозвитку, різноманітності, єдності, рівності, ефективності), що забезпечують інтеграцію навчальної, організаційної та управлінської діяльності й оптимальне використання необхідних ресурсів;

– наукові підходи: до професіоналізації управлінських кадрів регіону, який розглядається як безперервний процес формування, становлення, розвитку й саморозвитку, удосконалення і самовдосконалення, реалізації та самореалізації, актуалізації та самоактуалізації особистості кожного керівника; до інтерпретації інформаційно-комунікаційних технологій, що розглядаються як засіб створення професійної спільноти управлінських кадрів регіону, об'єднаних єдиною системою цінностей, цілей, завдань та узгодженими способами їх досягнення;

– обґрунтування пріоритетних напрямів розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, серед яких удосконалення навчального процесу підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, покращення навчально-методичного забезпечення підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, формування нової ролі викладача в процесі підвищення кваліфікації, у результаті чого передбачається активізація соціально-технологічної взаємодії управлінських кадрів із громадою, раціоналізація діяльності управлінських кадрів регіону та розвиток їхніх внутрішніх ресурсів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що наукові положення, висновки та рекомендації дисертації можуть бути використані в науково-дослідній роботі для подальшого дослідження

інформаційно-комунікаційних технологій як основи формування інноваційного професійного середовища, сприятливого для розвитку управлінських кадрів як ефективних і результативних лідерів регіонального рівня; у навчальному процесі з метою вдосконалення програм підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону; у діяльності органів державної влади для подолання інформаційно-комунікаційної неосвіченості керівників усіх ієрархічних рівнів.

Результати, висновки, практичні рекомендації дисертаційного дослідження було використано:

– Хмельницьким центром перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій у навчальному та методичному процесі протягом 2007–2015 років для різних категорій державних службовців та осіб місцевого самоврядування (довідка від 22 вересня 2010 року № 156, довідка від 24 квітня 2014 року № 273/01-23/2014, акт про впровадження від 18 грудня 2015 року № 442-1/01-23/2015);

– Запорізьким центром перепідготовки і підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій під час організації та проведення навчання працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування регіону за професійними програмами тематичних постійно діючих та короткострокових семінарів, тренінгів та інших комунікативних заходів, метою яких є підвищення рівня професійних компетентностей публічних службовців регіону, зокрема шляхом упровадження інтернет-технологій (акт про впровадження від 09 листопада 2015 року);

– Волинським обласним центром перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій у процесі організації та проведення навчання державних службовців місцевих органів виконавчої влади Волинської області, зокрема структурних підрозділів обласної державної адміністрації та районних державних адміністрацій; тематичних зустрічей, практичних занять із питань упровадження в практику професійної діяльності посадовців області сучасних інтернет-технологій (акт про впровадження від 02 листопада 2015 року);

– Центром перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій Житомирської обласної державної адміністрації та Житомирської обласної ради під час організації та проведення навчання спеціалістів структурних підрозділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій та міськрайвиконкомів, які вперше зараховані на державну службу (акт про впровадження від 06 листопада 2015 року);

– Управлінням інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Хмельницької обласної державної адміністрації в процесі розробки Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2011–2020 роки (довідка про впровадження від 14 січня 2016 року № 01-05-28/2016);

– відділом з питань внутрішньої політики, адміністративно-територіального устрою та інформаційного забезпечення Хмельницької обласної ради під час реалізації Обласної програми забезпечення публічності в діяльності місцевих органів влади та розвитку інформаційної сфери Хмельниччини на 2012–2015 роки в частині проведення занять для державних службовців з питань підвищення повноти й оперативності інформування громадян області про діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з актуальних питань соціально-економічного та суспільно-політичного життя регіону (довідка про впровадження від 14 січня 2016 року № 62/01-15);

– Хмельницьким університетом управління та права в навчальному процесі (довідка про впровадження від 14 січня 2016 року № 0019/16).

Особистий внесок здобувача. Теоретичні положення та розробки в межах дослідження, зокрема ті, що характеризують його наукову новизну і практичне значення результатів, отримані автором особисто.

Апробація результатів дисертації. Основні ідеї, положення, висновки дисертаційного дослідження було оприлюднено на міжнародних і всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях, форумі, семінарі, конгресі, зокрема: “Міжнародний управлінський форум “Управління сьогодні та завтра” (Хмельницький, 2008); “Демократичне врядування в контексті глобальних викликів та кризових ситуацій” (Львів, 2009); “Стратегія регіонального розвитку: формування та механізми реалізації” (Одеса, 2009); “Інформаційне суспільство і сталий розвиток” (Одеса, 2010); “Реформування системи державного управління та державної служби: теорія і практика” (Львів, 2010); “Технології дистанційної (електронної) освіти в сучасній державній кадровій політиці” (Київ, 2011); “Державне управління та місцеве самоврядування” (Харків, 2012); “Теорія та практика державної служби” (Дніпропетровськ, 2012); “Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні” (Хмельницький, 2012); “Формування регіонального лідера: виклики сьогодення” (Хмельницький, 2013); “Модернізація державного управління та європейська інтеграція України” (Київ, 2013); “Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення” (Дніпропетровськ, 2014); “Публічне управління: шляхи розвитку” (Київ, 2014); “Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні” (Хмельницький, 2014); “Модернізація системи державного управління: теорія та практика” (Львів, 2015); “Публічне управління у реалізації стратегії сталого розвитку регіону” (Харків, 2015).

Публікації. За темою дисертаційного дослідження опубліковано 23 наукові праці: чотири статті у вітчизняних фахових виданнях із державного управління, дві статті в зарубіжних наукових виданнях; 15 тез у матеріалах науково-практичних конференцій; дві праці в інших виданнях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 267 сторінок, з них 180 сторінок основного тексту. Робота містить 10 додатків, вісім таблиць, 18 рисунків. Список використаних джерел налічує 312 найменувань, у тому числі 11 – англійською мовою.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертаційної роботи; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; описано методи, які використовувалися в процесі розробки наукової проблематики; розкрито особистий внесок здобувача, наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, наведено інформацію про їх упровадження та апробацію, публікації за темою дисертації, її структуру та обсяг.

У **першому розділі** – *“Теоретико-методологічні засади підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону”* – проведено аналіз наукових праць за проблематикою дисертаційної роботи; систематизовано сучасний науковий доробок щодо підвищення кваліфікації кадрів управління регіонального рівня; уточнено сутність та запропоновано авторські визначення основних понять за темою дослідження.

Обґрунтовано, що сучасна система підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону являє собою комплекс, розвиток якого відбувається в умовах постійного зростання рівня наукоємності інформаційної інфраструктури. Управління нею та відповідне забезпечення її ефективного функціонування висуває до кадрів управління регіонального рівня підвищені вимоги до оволодіння сучасними методами управління на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій з метою ефективного вирішення управлінських завдань.

На підставі аналізу нормативно-правової бази, що регламентує питання підвищення кваліфікації працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, зроблено висновок про необхідність її вдосконалення й врахування новітніх тенденцій до модернізації сфери підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Доведено, що інформаційно-комунікаційна складова підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону має бути визнана основою їхньої освітньої та суспільної практики в професійній діяльності. Обґрунтовано необхідність забезпечення випереджального характеру підвищення кваліфікації кадрів управління регіону на базі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Доведено, що якісні характеристики управлінської діяльності на місцевому рівні перебувають у прямій залежності від рівня розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури.

Виявлено такі її основні компоненти: єдина система інформаційних ресурсів як інтегрований базис для вирішення економічних та соціальних завдань регіону; телекомунікаційне середовище, що уможливорює доступ користувачів до інформаційних ресурсів; організаційно-економічні рішення й заходи, що забезпечують функціонування і взаємодію всіх суб'єктів управлінських та інформаційних відносин.

Наголошено на обов'язковості формування сучасної інформаційно-комунікаційної реальності не лише під час підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, а й в їхній професійній діяльності.

З'ясовано, що нині має відбутися перехід від інформатизації робочого місця керівників регіонального рівня до інформатизації їхньої управлінської діяльності, спрямованої не лише на досягнення пріоритетних цілей розвитку регіону, а й вирішення питань щодо задоволення потреб територіальних громад та їх жителів.

Уточнено сутність та запропоновано авторські визначення таких понять: “управлінські кадри регіону”, “інформаційно-комунікаційна модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону”, “інформаційно-технологічна компетентність управлінських кадрів регіону”, “гуманітарно-технологічна культура управлінських кадрів регіону”.

У **другому розділі** – *“Інформаційно-комунікаційні елементи підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону”* – розроблено й обґрунтовано авторську інформаційно-комунікаційну модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону та наголошено на необхідності її використання в процесі подальшого вдосконалення системи їх безперервної освіти; проаналізовано елементи інформаційно-комунікаційної компетентності; визначено сутність гуманітарно-технологічної культури; наведено результати емпіричних досліджень, що проводилися в Хмельницькому центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій протягом 2010–2015 років.

Запропоновано сучасний підхід до розуміння підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону як процесу, що передбачає перетворення кожного управлінця-слухача в активний суб'єкт навчальної діяльності з метою оновлення мотиваційної й функціональної сфери його професійної діяльності на основі здобутих знань, набутих умінь, навичок із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Обґрунтовано, що навчання інформаційно-комп'ютерним технологіям необхідно офіційно визнати базовим для всіх управлінських кадрів, а професійне володіння комп'ютерними технологіями визнати однією з основних кваліфікаційних вимог при прийомі на державну службу і для служби як в органах державної влади, так і органах місцевого самоврядування.

Акцентовано увагу на тому, що мета, завдання, результати підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону мають відповідати стратегічним цілям інноваційного розвитку Української держави. При цьому доведено своєчасність та необхідність посилення інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону як лідерів управління регіонального рівня. У зв'язку з цим виокремлено мету, завдання, принципи розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Визначено сутність та виділено основні компоненти інформаційно-комунікаційної моделі підвищення кваліфікації суб'єктів управління регіонального рівня: принципи дистанційної освіти та дистанційного навчання; принципи управління дистанційною освітою та дистанційним навчанням; види дистанційного навчального процесу; дистанційний навчальний процес; інформаційно-комунікаційні технології; навчально-матеріальна база; навчально-методичне забезпечення; систематичний методичний моніторинг; інтерактивна комунікативна взаємодія у форматі “викладач – слухач”; навчальна робота слухача; функції та діяльність викладача-тьютора; навчальні інновації.

Наголошено на тому, що розвиток інформаційно-комунікаційної моделі можливий за умови формування в управлінських кадрів регіону інноваційного мислення. Запропоновано розглядати й оцінювати діяльність управлінських кадрів регіону в таких основних аспектах, як: особистісний, діяльнісно-функціональний, інформаційно-комунікаційний, соціальний, правовий, політичний.

Виділено обов'язкові рівні інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону: початковий (інтуїтивний); достатній (нормативний); високий (творчий). Обґрунтовано основні критерії їх формування й оцінювання: морально-цільовий, когнітивний, професійно-діяльнісний, рефлексивний. Доведено існування безпосереднього зв'язку між рівнем інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону і рівнем їхнього професіоналізму.

Обґрунтовано необхідність урахування в організації та здійсненні підвищення кваліфікації управлінців регіонального рівня двох рівноважливих підсистем дистанційного навчання: педагогіко-психологічної та інформаційно-технологічної.

Виявлено основні компоненти впливу на якість здобуття знань управлінських кадрів регіону в процесі дистанційного навчання:

- психолого-методичний (професійна компетентність викладачів);
- навчально-методичний (змістова адекватність навчально-методичних матеріалів);
- інформаційно-комунікаційний (якість інформаційної насиченості та відповідність матеріально-технічної оснащеності освітнього середовища).

Обґрунтовано існування доданої цінності інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону та запропоновано її структуру з низкою обов'язкових елементів (див. рис. 1). При цьому наголошено, що отримання/неотримання ними такої доданої цінності безпосередньо впливає на якість показників набутої ними інформаційно-комунікаційної компетентності.

Доведено необхідність формування в управлінських кадрів регіону гуманітарно-технологічної культури як культури нового типу. Розроблено її структурно-функціональну схему та виокремлено її основні обов'язкові модулі: функціонально-цільовий, цілісно-інтегративний, технологічний, процесуально-методологічний, особистісно-професійний.

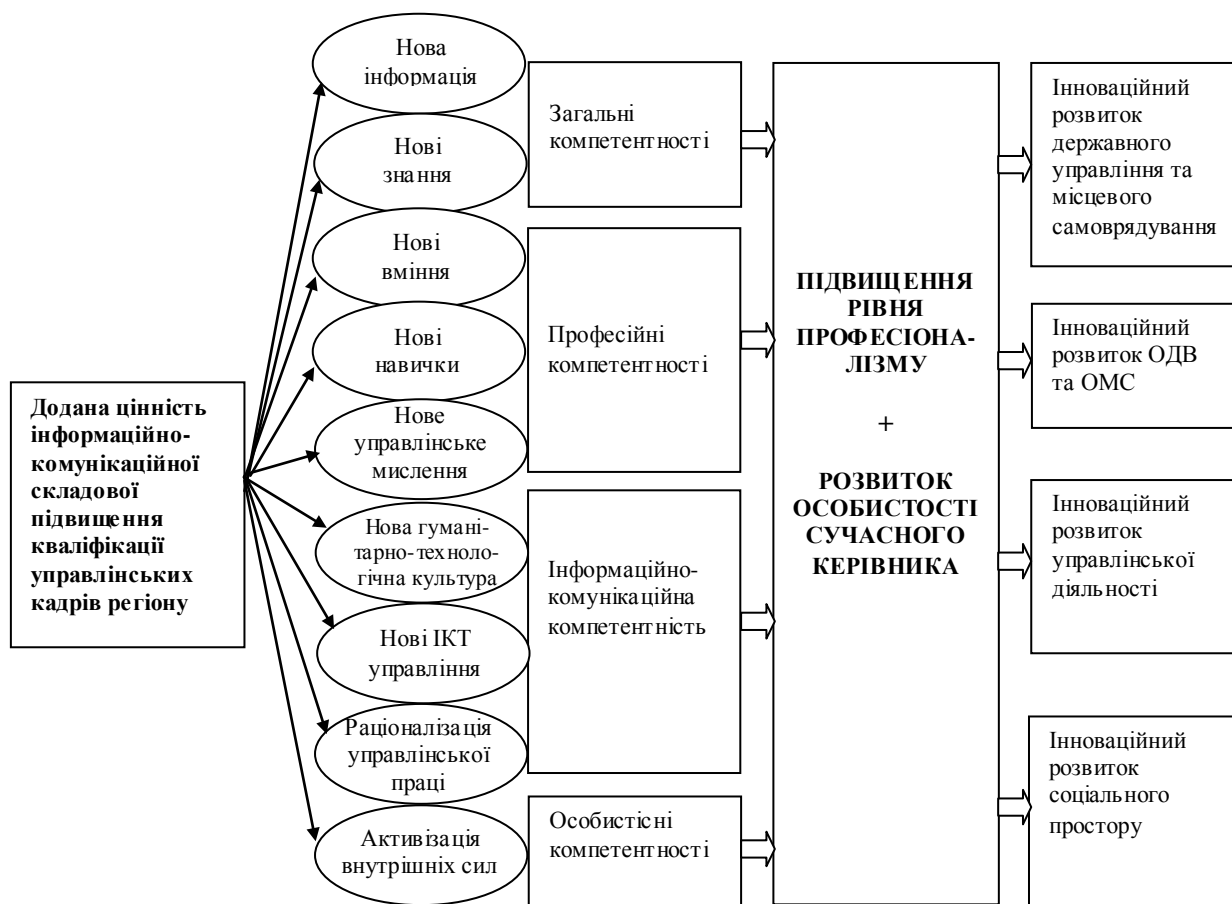

Рис. 1. Структура доданої цінності інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону

Виявлено основні умови забезпечення ефективності та якості процесу формування гуманітарно-технологічної культури: змістовно-діяльнісні, організаційно-технологічні, організаційно-правові, особистісно-професійні. Визначено критерії сформованості гуманітарно-технологічної культури: особистісно-смісловий, структурно-логічний, оцінно-результативний.

У **третьому розділі** – *“Пріоритетні напрями розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону”* – визначено пріоритетні напрями цього розвитку; доведено, що результатами розвитку управлінських кадрів регіону є активізація їхньої соціально-технологічної взаємодії з громадою, раціоналізація діяльності управлінських кадрів регіону та розвиток їхніх внутрішніх ресурсів.

Обґрунтовано необхідність удосконалення навчального процесу підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону шляхом: розвитку дистанційних освітніх технологій та створення самоорганізованого середовища всіх суб’єктів навчального процесу підвищення кваліфікації; покращення навчально-методичного забезпечення підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, а саме включення обов’язкового модуля до програм підвищення кваліфікації з питань використання інформаційно-комунікаційних технологій та їх активного впровадження в професійну діяльність управлінських кадрів

регіону; набуття нової ролі викладача в процесі підвищення кваліфікації – викладач стає наставником-консультантом.

Наголошено на тому, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані модернізувати свої інформаційні системи таким чином, щоб вони були доступними і зрозумілими, за зручністю й інтерактивністю наближалися до соціальних мереж для залучення громадян до постійної та взаємозацікавленої взаємодії. Обґрунтовано, що існуюча система управління має трансформуватися в систему управління, засновану на принципах горизонтальної ієрархії, і бути основою соціально-технологічної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Виявлено пріоритетність інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону з позицій обов'язковості формування та функціонування інформаційно-комунікаційного середовища, що використовується ними спільно.

Раціоналізацію управлінської діяльності охарактеризовано як один із найважливіших факторів підвищення рівня управлінського потенціалу. Доведено, що перехід до мережових структур управління постає нині стратегічним напрямом проголошеної децентралізації влади. Виявлено особливості управління мережевими структурами та зроблено наголос на їх сутності щодо формування нової культури суб'єкт-об'єктної взаємодії та організаційних взаємовідносин, побудованих на мінімізації адміністративної ієрархії й активізації людських ресурсів. Акцентовано увагу на тому, що формування комфортного соціального середовища органу державної влади й органу місцевого самоврядування нині набуває значущості важливого стимулу розвитку колективу в цілому та кожного співробітника зокрема. Запропоновано розробку кожним керівником інформаційної панелі своєї управлінської діяльності як обов'язкової передумови оптимізації соціально-технологічної взаємодії у форматі “управлінські кадри регіону – орган державної влади – орган місцевого самоврядування – територіальна громада – громадянин – держава”.

Проведено порівняльний аналіз адміністративно-бюрократичної та мережевої структури управління. Зазначено, що створені системи внутрішніх позитивних цінностей в органі державної влади й органі місцевого самоврядування визначають якісні елементи їх організаційної культури та соціально-психологічного клімату в очолюваному колективі. Проаналізовано процеси раціоналізації управлінської праці керівних кадрів регіонального рівня та обґрунтовано, що вона має передусім стосуватися оптимізації їхньої інформаційно-комунікаційної діяльності.

Наголошено, що головним внутрішнім ресурсом управлінських кадрів регіону постає нині мислення. Проаналізовано систему видів управлінського мислення. Обґрунтовано, що в процесі підвищення кваліфікації управлінських кадрів має формуватися інноваційне системне інтегративне мислення. Доведено, що розвиток особистості сучасного управлінця має ґрунтуватися на обов'язковій динаміці його головних ресурсів за низкою виокремлених дисертантом основних напрямів: створенні системи внутрішніх позитивних цінностей; розвитку інтелекту та мислення інноваційного типу; розвитку внутрішньої культури;

безперервному навчанні, підвищенні кваліфікації, самоосвіті; розвитку професійних компетентностей, здібностей до лідерства; роботі в команді та партнерстві; розвитку навичок інформаційно-комунікаційної діяльності.

ВИСНОВКИ

У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне наукове завдання, що полягає в теоретичному обґрунтуванні розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Отримані в процесі дослідження результати, їх апробація та використання в практичній діяльності підтверджують методологію дослідження, свідчать про досягнення поставленої мети й вирішення визначених завдань та дають підстави для формулювання низки висновків і пропозицій.

1. Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел засвідчив, що інформаційно-комунікаційна складова підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону в запропонованому дисертантом ракурсі та в комплексі визначених у ньому проблем ще не був предметом окремого наукового дослідження. Наголошено, що в працях науковців фрагментарно розглядалися лише різні проблеми підвищення кваліфікації керівних кадрів у системі державного управління. Виявлено, що на сьогодні все ще залишаються недослідженими питання забезпечення інформаційно-комунікаційної компетентності управлінців регіонального рівня; не вироблено єдиного, комплексного підходу до розуміння та визнання сутності й значущості інформатизації підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону для їхньої подальшої управлінської діяльності; відсутня методологія й методика підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону відповідно до наявного у них рівня інформаційно-комунікаційної компетентності. На основі аналізу нормативно-правової бази, що регламентує питання підвищення кваліфікації працівників органів державної влади й органів місцевого самоврядування, зроблено висновок про необхідність її вдосконалення та врахування новітніх тенденцій до модернізації сфери підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Доведено, що інформаційно-комунікаційна складова підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону має бути визнана основою їх освітньої та соціальної практики в професійній діяльності.

2. Конкретизовано понятійно-категоріальний апарат дослідження та запропоновано авторські визначення таких понять, як:

– “управлінські кадри регіону” – суб’єкти владних повноважень, професійна діяльність яких повністю пов’язана з виконанням функцій управління в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;

– “інформаційно-комунікаційна модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону” – спосіб комплексної презентації сутнісних компонентів їхньої інноваційної інформаційно-комунікаційної освіти;

– “інформаційно-технологічна компетентність управлінських кадрів регіону” – інтегративне утворення, що характеризує зрілу особистість управлінця-

професіонала та охоплює її основні підструктури: мотивацію до активного засвоєння і творчого застосування інформаційно-комунікаційних технологій у щоденній управлінській діяльності; готовність, здатність, уміння до сприйняття, переробки, обміну інформацією за допомогою сучасних технологій; знання про інформаційно-комунікаційні технології та досвід їх ефективного використання з метою успішності виконання суспільно значущих завдань;

– “гуманітарно-технологічна культура управлінських кадрів регіону” – сукупність професійних якостей і властивостей, переконань, знань та навичок, визначальних управлінських технологій, що формується в результаті активного використання ними у щоденній професійній діяльності інноваційного системного надситуативного мислення та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

3. Розроблено інформаційно-комунікаційну модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону та визначено її основні компоненти: принципи дистанційної освіти та дистанційного навчання; види дистанційного навчального процесу; дистанційний навчальний процес; інформаційно-комунікаційні технології; навчально-матеріальна база; навчально-методичне забезпечення; безперервний методичний моніторинг; навчальні інновації; функції та діяльність викладача-тьютора; навчальна робота слухача; інтерактивна комунікативна взаємодія у форматі “викладач – слухач”; принципи управління дистанційною освітою та дистанційним навчанням.

Доведено, що максимальна ефективність та результативність цієї інформаційно-комунікаційної моделі можлива за умови детального змістового наповнення її основних компонентів, дієвості дистанційного навчального процесу та бажання, готовності й здатності всіх задіяних до підвищення кваліфікації суб’єктів організувати та здійснювати інноваційний навчальний процес зі здобуття інформаційно-комунікаційних знань, набуття умінь та навичок, що в умовах сьогодення і на сучасному етапі функціонування Української держави мають стати інноваційним інформаційним середовищем для виконання управлінськими кадрами регіону своїх управлінських функцій.

4. Визначено основні критерії формування й оцінювання рівнів розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону: морально-цільовий; когнітивний; професійно-діяльнісний; рефлексивний.

Виділено обов’язкові рівні розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону: початковий (інтуїтивний); достатній (нормативний); високий (творчий).

Доведено існування безпосереднього зв’язку між рівнем інформаційно-комунікаційної компетентності управлінських кадрів регіону та рівнем їхнього професіоналізму.

5. Розроблено структурно-функціональну схему процесу формування гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону та виявлено критерії оцінювання її сформованості: особистісно-смісловий; структурно-логічний; оцінно-результативний.

Виділено обов'язкові рівні розвитку гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону, зокрема: репродуктивно-алгоритмічний; операційно-технологічний; професійно-продуктивний.

Виокремлено основні обов'язкові модулі гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону: функціонально-цільовий; цілісно-інтегративний; технологічний; процесуально-методологічний; особистісно-професійний.

Доведено співвіднесеність рівнів розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності та гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону.

6. Визначено пріоритетні напрями розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону: удосконалення навчального процесу підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону; покращення навчального-методичного забезпечення підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону; формування нової ролі викладача в процесі підвищення кваліфікації. Передбачається, що результатом має стати активізація соціально-технологічної взаємодії управлінських кадрів з громадою, раціоналізація діяльності та розвиток внутрішніх ресурсів управлінських кадрів регіону.

Обґрунтовано необхідність організації й постійної підтримки інформаційно-комунікаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадою. З'ясовано основні складові активізації соціально-технологічної взаємодії, доведено обов'язковість їх урахування в діяльності управлінських кадрів регіону з метою безпосереднього впливу на покращення показників комфортного середовища територіальної громади.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації

1. Требик Л. П. Роль інтернет-технологій у системі підвищення кваліфікації державних службовців у регіонах України / Л. П. Требик // Унів. наук. зап. : часоп. Хмельниц. ун-ту упр. та права. – 2006. – № 3–4 (19–20). – С. 425–427.

2. Требик Л. П. Стан та перспективи надання електронних адміністративних послуг громадянам державними службовцями / Л. П. Требик // Унів. наук. зап. : часоп. Хмельниц. ун-ту упр. та права. – 2014. – № 4 (52). – С. 217–223.

3. Требик Л. П. До проблеми окреслення інформаційно-комунікаційної парадигми підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону / Л. П. Требик // Наук. зап. Ін-ту законодавства Верховної Ради України. – Київ, 2015. – № 6. – С. 141–147.

4. Trebyk L. Internal Development upravlencheskyh personnel resources of the region / Lyudmyla Trebyk // European Applied Sciences. – 2015. – N 11. – November-December. – P. 86–91.

5. Требик Л. П. Обґрунтування інформаційно-комунікаційного аспекту в підвищенні кваліфікації управлінських кадрів регіону [Електронний ресурс] /

Л. П. Требик // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2016. – № 1. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/>.

6. Требык Л. П. Рационализация управленческой деятельности управленческих кадров региона / Л. П. Требык // *Legea și viața* (Закон и Жизнь). – 2016. – № 3/2 (291). – Р. 69–74.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

7. Требик Л. П. Проблеми використання інтернет-технологій в професійній діяльності працівників органів місцевого самоврядування / Л. П. Требик // Міжнародний управлінський форум “Управління сьогодні та завтра” (15–16 трав. 2008 р.). – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2008. – С. 453–454.

8. Требик Л. П. Напрямки використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності державного службовця / Л. П. Требик // Демократичне врядування в контексті глобальних викликів та кризових ситуацій : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 3 квіт. 2009 р. : [у 2 ч.] / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2009. – Ч. 1. – С. 461–463.

9. Требик Л. П. Взаємозв'язки в процесі навчання ІКТ посадових осіб місцевого самоврядування, державних службовців / Л. П. Требик // Стратегія регіонального розвитку: формування та механізми реалізації : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (30 жовт. 2009 р.) : у 2 т. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – Т. 1. – С. 86–88.

10. Требик Л. П. Критерії формування інформаційної компетентності державного службовця / Л. П. Требик // Інформаційне суспільство і сталий розвиток : матеріали наук.-практ. семінару до Всесвітнього дня телекомунікацій і інформаційного суспільства (17 трав. 2010 р.). – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2010. – С. 103–109.

11. Требик Л. П. Методи впровадження ІКТ у діяльність та підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону / Л. П. Требик // Реформування системи державного управління та державної служби: теорія і практика : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 22 жовт. 2010 р. : [у 2 ч.] / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. – Ч. 2. – С. 123–125.

12. Требик Л. П. Роль дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації управлінських кадрів регіону / Л. П. Требик // Технології дистанційної (електронної) освіти в сучасній державній кадровій політиці : матеріали наук.-практ. конф.-вист. за міжнар. участю (Київ, 26 трав. 2011 р.) / [за заг. ред. М. М. Білинської, В. А. Гошовської, А. І. Семенченка, А. В. Журавльова]. – Київ : НАДУ, 2011. – С. 211–214.

13. Требик Л. П. Форми використання ІКТ у підвищенні кваліфікації управлінських кадрів регіону / Л. П. Требик // Державне управління та місцеве самоврядування : тези XII міжнар. наук. конгресу, 29 берез. 2012 р. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2012. – С. 187–189.

14. Требик Л. П. Підготовка кадрів для ефективного впровадження та реалізації електронного урядування в органах влади / Л. П. Требик // Теорія та

практика державної служби : матеріали наук.-практ. конф., 9 листоп. 2012 р. / за заг. ред. С. М. Серьогіна. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2012. – С. 187–189.

15. Требик Л. П. Окремі аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у підвищенні рівня професійної компетентності лідерів місцевих громад / Л. П. Требик // Формування регіонального лідера: виклики сьогодення : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Хмельницький, 1–2 берез. 2013 р.). – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2013. – С. 198–201.

16. Требик Л. П. Роль інформаційної компетентності державного службовця в електронному урядуванні / Л. П. Требик // Модернізація державного управління та європейська інтеграція України : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 25 квіт. 2013 р.) : [у 2 т.] / [за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, К. О. Ващенко, С. В. Загороднюка]. – Київ : НАДУ, 2013. – Т. 2. – С. 346–347.

17. Требик Л. П. Підвищення результативності професійної діяльності державного службовця в умовах застосування ІКТ / Л. П. Требик // Сталий розвиток територій: проблеми та шляхи вирішення : зб. тез V міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 10–11 жовт. 2014 р.). – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. – С. 291–294.

18. Требик Л. П. Стан та перспективи надання електронних адміністративних послуг громадянам посадовими особами місцевого самоврядування / Л. П. Требик // Публічне управління: шляхи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 26 листоп. 2014 р.) : у 2 т. / [за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. – Київ : НАДУ, 2014. – Т. 2. – С. 63–65.

19. Требик Л. П. Оптимізація механізму надання електронних адміністративних послуг з використанням ІКТ / Л. П. Требик // Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 8 груд. 2014 р.). – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2014. – С. 99–103.

20. Требик Л. П. Дистанційна освіта як інноваційне освітнє середовище підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону / Л. П. Требик // Модернізація системи державного управління: теорія та практика : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 9 жовт. 2015 р. / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. – С. 245–249.

21. Требик Л. П. Гуманітарно-технологічна культура управлінських кадрів регіону / Л. П. Требик // Публічне управління у реалізації стратегії сталого розвитку регіону : матеріали наук.-практ. конф. (26 листоп. 2015 р.). – Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2015. – С. 237–243.

Праці, опубліковані в інших виданнях

22. Требик Л. П. Критерії формування інформаційної компетентності лідерів місцевих громад / Л. П. Требик // Управлінське лідерство : кол.

монографія / за заг. ред. В. В. Толкованова. – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2013. – С. 383–391.

23. Требик Л. П. Основні принципи дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації управлінських кадрів регіону [Електронний ресурс] / Л. П. Требик // Державне управління: теорія та практика. – 2011. – № 2. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/2011_2/txts/Trebik.pdf.

АНОТАЦІЯ

Требик Л. П. Підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону: інформаційно-комунікаційний аспект. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.03 – державна служба. – Національна академія державного управління при Президентові України, Київ, 2016.

У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне наукове завдання, що полягає в теоретичному обґрунтуванні розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону. Виявлено, що інформаційно-комунікаційна складова підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону в запропонованому дисертантом ракурсі та в комплексі визначених у ньому проблем ще не була предметом окремого наукового дослідження. Наведено авторські визначення основних понять у цій сфері. Розроблено інформаційно-комунікаційну модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, визначено її основні компоненти. Запропоновано структурно-функціональну схему процесу формування гуманітарно-технологічної культури управлінських кадрів регіону. Визначено пріоритетні напрями розвитку інформаційно-комунікаційної складової підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційна складова підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, управлінські кадри регіону, інформаційно-комунікаційна модель підвищення кваліфікації управлінських кадрів регіону, інформаційно-технологічна компетентність управлінських кадрів регіону, гуманітарно-технологічна культура управлінських кадрів регіону.

АННОТАЦИЯ

Требык Л. П. Повышение квалификации управленческих кадров региона: информационно-коммуникационный аспект. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата наук государственного управления по специальности 25.00.03 – государственная служба. – Национальная академия государственного управления при Президенте Украины, Киев, 2016.

В диссертационном исследовании решено актуальное научное задание, которое заключается в теоретическом обосновании развития информационно-коммуникационной составляющей повышения квалификации управленческих кадров региона.

Информационно-коммуникационная составляющая повышения квалификации управленческих кадров региона в предложенном диссертантом ракурсе и в комплексе выявленных в нем проблем еще не была предметом отдельного научного исследования. В трудах научных работников фрагментарно рассматривались лишь отдельные аспекты повышения квалификации руководящих кадров в системе государственного управления. Конкретизирован понятийный аппарат исследования и предложены авторские определения основных понятий в контексте исследуемой темы.

Разработана информационно-коммуникационная модель повышения квалификации управленческих кадров региона и определены ее основные компоненты. Доказано, что ее максимальная эффективность и результативность возможны при условии детального смыслового наполнения ее основных компонентов, действенности дистанционного учебного процесса, желания, готовности и способности всех задействованных к повышению квалификации субъектов организовать и осуществлять инновационный учебный процесс для получения инновационных информационно-коммуникационных знаний, умений и навыков, что в современных условиях и на данном этапе функционирования Украинского государства должны стать инновационной информационной средой для выполнения управленческими кадрами региона своих ежедневных управленческих функций.

Выделены критерии формирования информационно-коммуникационной компетентности управленческих кадров региона и на их основе рассмотрены обязательные уровни ее развития. Кроме этого, обоснованы основные критерии формирования и оценивания уровней информационно-коммуникационной компетентности управленческих кадров региона. Доказано существование непосредственной связи между уровнем информационно-коммуникационной компетентности управленческих кадров региона и уровнем их профессионализма.

Сформулирована сущность и разработана структурно-функциональная схема процесса формирования гуманитарно-технологической культуры управленческих кадров региона. Обоснованы критерии ее формирования и выделены в ней основные обязательные модули.

Определены приоритетные направления оптимизации информационно-коммуникационной составляющей повышения квалификации управленческих кадров региона. Выявлены основные составляющие активизации социально-технологического взаимодействия и доказана обязательность их учета в деятельности управленческих кадров региона. Рационализация управленческого труда руководящих кадров регионального уровня охарактеризована как один из важнейших факторов повышения уровня управленческого потенциала. При

этом обосновано, что она должна прежде всего касаться оптимизации их информационно-коммуникационной деятельности.

Доказано, что развитие личности современного руководителя должно основываться на обязательной динамике его главных ресурсов за рядом выделенных диссертантом основных направлений. Отмечено, что главным внутренним ресурсом управленческих кадров региона в настоящее время является формирование у них инновационно-системного мышления.

Ключевые слова: информационно-коммуникационная составляющая повышения квалификации управленческих кадров региона, управленческие кадры региона, информационно-коммуникационная модель повышения квалификации управленческих кадров региона, информационно-технологическая компетентность управленческих кадров региона, гуманитарно-технологическая культура управленческих кадров региона.

ANNOTATION

Trebyk L. P. Training of managerial staff in the region: information and communication aspect. – Manuscript.

Dissertation to gain the scientific degree in Public Administration, specialty 25.00.03 – public service. – National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv, 2016.

In dissertation the actual scientific task is solved that lies in theoretical substantiation of the information-communication aspect of the training of management personnel in the region. It is defined that information and communication aspect of the training of management personnel in the region from author's perspective and in the complex of defined problems, has not yet been the subject of a separate scientific research. The category and conceptual apparatus of research has been specified an authors definitions of main concepts have been proposed. Information and communication model has been developed for training managerial personnel in the region, its basic components have been identified and conditions to its maximum efficiency and effectiveness have been well-proven. The structural-functional model of the formation of the humanitarian and technological culture of the managerial personnel of the region has been developed; defined the criteria to its formation; its basic compulsory modules have been outlined. Basic components to revitalize the socio-technological interaction have been defined and the necessity of their incorporation in the activity of management personnel in the region has been proven.

Key words: information and communication aspect of the training of management personnel in the region, management personnel in the region, information-communication model of training, information and technological competence of management personnel in the region, humanitarian and technological culture of management personnel in the region.

Підп. до друку 27.10.2016.
Формат 60 x 84/16. Обл.-вид. арк. 1,3. Ум.-друк. арк. 1,16.
Тираж 100 пр.

Свідоцтво серії ДК № 1561 від 06.11.2003.

Віддруковано з оригінал-макета в управлінні з видавничої діяльності
Національної академії державного управління
при Президентові України.
03680, Київ, вул. Ежена Потьє, 20, тел. 456-77-95